

Kuopion ja Siilinjärven ev.lut. seurakuntien lehti

KIRKKO & KOTI

26.6.2024 / 6–7 / kirkkojakoti.fi

Kesän
tapahtumat
liitteessä!

Ismo Apell on hyville hyvä

sivu 16

Vastuullisesti
matkalla

sivu 4

Päivi Kasurisen
kesätyö kirkossa

sivu 8–9

Kirkon
kulttuuri-
perintö

sivu 3

PÄÄKIRJOITUS
Minna Siikaniva
päätoimittaja ja viestintäpäälikkö
minna.siikaniva@evl.fi

Eväitä elämään

KESÄ ON rippikoululeirien sesonkiaikaa. Kuopion seurakunnissa järjestetään tänäkin kesänä reilu 40 leiriä.

KUOPION SEURAKUNNISSA rippikoulun kävi vuonna viime vuonna yli 1 000 henkilöä. 15-vuotiaiden seurakuntalaisten ikäluokasta rippikoulun käyneitä oli peräti 94 prosenttia. Rippikoulussa pohditaan yhdessä elämään ja uskoon liittyviä asioita. Kasvokain kohtaamisella ja leirin hyvällä yhteishengellä on koronavuosien jälkeen entistä enemmän merkitystä nuorten elämässä.

POIKKEUKSELLINEN OTSIKKO sattui silmiini Helsingin Sanomissa 15.4.: ”Kirkkoon kuulumattomat ryntäävät nyt rippileireille”. Jutussa kerrottiin, kuinka Kallion seurakunnassa on jouduttu vaihtamaan isompaan leirikeskukseen ja hankkimaan lisää pappeja, jotta kaikki halukkaat mahtuvat mukaan”.

”MYÖS KUOPIOSSA on samansuuntaista kehitystä havaittavissa eli myös kirkkoon kuulumattomia hakee leireille jonkun verran”, kertoo nuorisosihteeri Hanna Kärämä.

RIPPIKOULUT KESTÄVÄT noin puoli vuotta, eli tapauksia on myös leirijakson lisäksi. Kristinuskon keskeisiin sisältöihin syvennyttään monenlaisin tavoin.

RIPPIKOULUN VOI KÄYDÄ kirkkoon kuulumaton, mutta konfirmaatioon osallistuminen edellyttää seurakunnan jäseneksi liittymistä ja kastetta.

KONFIRMAATIO TOIMITETAAN rippikoulun päättyessä joko seurakunnan pääjumalanpalveluksen yhteydessä tai erikseen. Siinä rippikoulun käyneet tunnustavat uskonsa, saavat siunauksen ja seurakunta ruoikolee heidän puolestaan. Konfirmoidut voivat käydä itsenäisesti ehtoollisella. Konfirmaatio antaa myös oikeuden päästä kummiksi ja asettua 18 vuotta täytettyään ehdokkaaksi seurakuntavaaleissa. ●

LUETTAVAA VERKOSTA

Jumalanpalveluksen ABC

Miten täällä toimitaan? Jumalanpalvelus ei ole suoritus, jossa olennaista on toimia oikealla tavalla. Joskus kirkon kynnys kuitenkin kasvaa korkeaksi siksi, että tulija ei tiedä, miten tilaisuudessa käytäytyään. Lue messuummikon kootut kysymykset ja etsi niihin vastaukset.

Ekoahdistuksesta toivon toimintaan

Ehdimmekö vaikuttaa ilmastomuutokseen ajoissa? Kristinuskon – esimerkiksi Jeesuksen Vuorisaarna – tarjoaa eväitä toivon ja toimintakyvyn säilyttämiseen ympäristökriiseissä. Tutkija, ekoteologi **Panu Pihkala** pohtii ilmastomuutoksen aiheuttamaa ahdistusta ja riittämättömyyden tunteita. Ahdistukseen auttaa mm. riittävä luonnossa oleskelu.

Lepoa uutisväsyneelle

Vapaan tiedonvälityksen yhteiskunta ei kaunistele uutisia, joka usein korostavat negatiivisia tapahtumia. Vaikka todellisuudessa tapahtuu paljon hyvää, uutisvirta voi vääristää maailmankuvaa. Onkin viisasta rajoittaa uutisten seuraamista.

Nämä arkistojutut ja muuta luettavaa löydät verkkolehdestämme kirkkojakoti.fi

YKSI HETKI KESÄSSÄ

Vesivärimaalausta Snellmanipuistossa. Kuopion seurakuntien diakonit Minna Sahlberg (vas.) ja Auli Kela-Julkunen (oik.) ovat tuoneet lisää luontolähtöisyyttä ryhmiinsä ja muihin ihmisten kohtaamisen hetkiin. Kuva: Tuija Hyttinen

LAINATTUA

”Paheksunta ja kauhistelu ovat nykypäivän trendilajeja. Paheksunnan sijaan tämä aika kuitenkin tarvitsisi enemmän ymmärrystä. Empatiaa, joku voisi sanoa.

Iikka Taavitsainen, Savon Sanomat 10.6.2024

”Usko on vakava asia, mutta sielu lepää siihen kuuluvassa ilossa ja riemussa.

Poliisi ja pappi Tuuli Raamat, Kotimaa 23/2024

LYHYESTI

Piispa on myöntänyt rovestin arvonimen Männistön seurakunnan papille **Heikki Hyväriselle** ja Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli on myöntänyt director cantus -arvonimen Kallaveden seurakunnan kanttorille **Richard Nichollsille**, joka on virassaan toiminut myös osa-aikaisena Kuopion hiippakunnan hiippakuntakanttorina.

Alavan kirkkosalista on julkaistu kuvailu näkövammaisille. Kuvailun toteuttajina olivat Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijat **Olja Värtö** ja **Johanna Lappi**. Kuvailu on kirkollinen saavutettavuusteko. Nyt myös näkövammaiset voivat kuunnella, millainen on Alavan kirkkosali.

1,45

Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle tuloveroprosentin säilyttämistä 1,45 %:ssa.

Maaningan kirkon kattomaalaus

TIESITKÖ?

Kirkkolain mukaan suojeltuja ovat kirkolliset rakennukset, jotka on rakennettu ennen vuotta 1917. Kirkkohallitus voi määrätä nuoremmat kirkolliset rakennukset suojeltavaksi, jos suojelu on perusteltua rakennushistorian, -taiteen, -tekniikan tai ympäristöarvojen kannalta. Suojelu käsittää myös rakennuksen kiinteään sisustuksen, maalaukset, taideteokset ja pihapiirin. Yli 50-vuotiaat kirkolliset rakennukset eivät ole suojeltuja, mutta niiden olennaiseen muuttamiseen on lain mukaan pyydettävä Museoviraston lausunto.

Perintö käden ulottuvilla

Oletko tullut ajatelleeksi, että kirkon kulttuuriperintö on merkittävä osa Suomen kansallista kulttuuriperintöä?

Evl.fi, Sini-Marja Kuusipalo teksti
Hannu Korhonen, Tuija Hyttinen kuvat

Seurakuntien ylläpitämä kulttuuriperintö on maamme vanhin historiallista henkistä ja aineellista kulttuuriomaisuutta. Siksi kulttuuriperinnöstä huolehtiminen on kirkolle lakisääteinen yhteiskunnallinen tehtävä.

Aineellista kulttuuriperintöä ovat kirkkorakennukset ja niiden ympäristö, kuten kirkkopihat ja hautausmaat. Kun astut kirkkoon, katseesi kiinnittyy alttaritauluun, taiteeseen tai kirkossa käytettyihin esineisiin. Nekin ovat yhteistä kulttuuriperintöä. Kirkon aineellinen perintö välittää tietoa seurakuntien toiminnasta ja ilmentää esimerkiksi kristillisiä tapoja, arvoja ja uskoa.

Siltoja historiasta tulevaisuuteen

Vaikka kirkolliset rakennukset ja ympäristöt edustavat kulttuurin jatkuvuutta keskiajalta nykypäivään, kulttuuriperintö ei ole jokapäiväisestä toiminnasta irrallaan olevaa menneisyyttä. Kirkko ylläpitää ja välittää yhteistä perintöä tuleville sukupolville, mutta myös luo ja uudistaa sitä koko ajan.

Kirkon aineetonta kulttuuriperintöä on esimerkiksi

kirkollinen tapakulttuuri. Yhteyden menneiden sukupolvien uskon, tapoihin ja rituaaleihin voi saada vaikapa istuessa kirkossa kuuntelemaan musiikkia tai vieraillessa läheisen haudalla.

Myös talkoot, laulaminen, kynttilöiden sytyttäminen ja kukkien istuttaminen – kaikenlaiset tavat ja taidot – ovat aineetonta kulttuuriperintöä.

Niin ikään arjen ja juhlan, työn ja levon rytmi pohjau-

tuu kristilliseen perinteeseen.

Kulttuuriperintöön tutustumalla ja sitä vaalimalla voi lisätä ymmärrystä itsestä, yhteisöstä ja yhteiskunnasta. Oman kulttuuriperinnön tunteminen antaa taidon ymmärtää ja kunnioittaa myös muita kulttuureja. ●

Lue arkistojuttu ”Aineeton perintö on kirkon muisti” verkossa kirkkojakoti.fi

Piipahda kirkossa kesämatkalla

Suomessa yli 260 kirkkoa on avannut ovensa kesän matkailijoille. Kirkot tarjoavat tilaisuuden tutustua paikalliseen historiaan, arkkitehtuuriin ja kulttuuriin. Useissa tiekirkkoissa on kesäopas kertomassa kirkon historiasta ja merkityksestä. Tiekirkoissa tarjotaan mahdollisuuden levähtää matkalla ja pitää taukoa rauhan, kauneuden ja pyhän ympäröimänä.

Kirkko ja koti -lehden levikkialueella evankelis-luterilaisten seurakuntien kirkkoista tiekirkkoina toi-

mivat Kuopion tuomiokirkko sekä Kaavin, Maaningan, Muuruveden, Nilsin, Riistaveden, Siilinjärven, Tuusniemen ja Vehmersalmen kirkot.

Näistä vanhin on vuonna 1815 valmistunut Kuopion tuomiokirkko. Niin ikään 1800-luvulla valmistuivat puukirkot Maaningalle ja Tuusniemelle. Kaikkiaan kolme kirkkoa – Muuruveden, Nilsin ja Vehmersalmen kirkot – on arkkitehti **Josef Stenbäckin** suunnittelema 1900-luvun alusta, ja vuosisadan alusta ovat

myös Siilinjärven ja Riistaveden kirkot. Seudun tiekirkkoista nuorin on Kaavin kirkko 1980-luvulta.

Tiekirkkoina toimivat sekä luterilaiset että ortodoksiset kirkot. Ensimmäiset tiekirkoissa avautuivat Suomeen 1990-luvulla. Saksasta lähtenyt idea avointen ovien kirkkoista on vuosien mittaan laajentunut koko Suomeen.

Omalle reitille osuvat kirkot löytyvät helposti verkkosivulta kirkkojakoti.fi. ●

Tuusniemen kirkko

Matkalla meillä ja maailmalla

Kesän lomareissuja suunnitellessa on hyvää pitää mielessä, että vastuullinen asenne on paras matkakumppani.

Heli Haring teksti
iStock kuva

Suomessa kiihkein kesälomakausi käynnistyy perinteisesti juhannukselta. Pidemmät lomat houkuttelevat monia meistä lähtemään vähän kotikontuja kauemmaksi – joku haaveilee patikoinnista pohjoisessa, toinen taas pohtii rantalomaa etelässä. Kumpiko lie parempi vaihtoehto, jos haluaa minimoida matkailun haitat?

”Kumpi vain, kunhan sen tekee vastuullisesti. Matkailu itsessään ei ole mikään huono juttu, sillä se on sekä meillä että maailmalla monien alueiden tärkeä elinkeino”, Savonia-ammattikorkeakoulun TKI-asiantuntija ja matkailualaa opettava **Tiina Kuosmanen** (ympyräkuvassa) painottaa.

Ekologisuus vain yksi osatekijä

Kun puhutaan vastuullisesta matkailusta, sen helposti mielletään tarkoittavan ympäristöystävällistä reissaamista.

”Mielikuva tulee varmasti siitä, että matkailun ympäristövaikutuksista puhutaan eniten ja ne ovat selvästi nähtävissä. Uutisoinnissa nousee esille esimerkiksi matkailijoiden jälkeensä jättämä kaaos, roskaisuus ja rikutut paikat”, Kuosmanen selvittää.

Ekologisuus on toki tärkeä tekijä vastuullisessa matkailussa, mutta yhtä tärkeää on huomioida matkakohteen talous, tavat ja kulttuuri.

”Vastuullisesti matkustettaessa halutaan, että matkailun vaikutus olisi positiivinen näihin edellä mainittuihin tekijöihin.”

Reissuja suunnitellessaan monet miettivät matkustamisen aiheuttamia päästöjä.

”Nyrkkisääntö on, että lähelle matkustettaessa tuotetaan vähemmän päästöjä. Jos mieli halajaa kauemmaksi, kannattaa miettiä, onko kohteeseen mahdollista matkata junalla tai bussilla lentämisen sijaan.”

”Lennettäessä kannattaa valita suoria lentoja, mikäli se vain on mahdollista. Halutessaan voi myös kompensoida päästöjä lentoyhtiöiden tarjoamilla päästöhvytysmaksuilla.”

Parasta panostaa paikallisuuteen

Lomakohteessa olisi Kuosmanen mukaan hyvä suosia paikallisia palveluja – näin tulot jäävät hyödyttämään aluetta ja sen asukkaita.

”Niin sanotut täyden ylläpidon all inclusive -hotellit ovat nykyään todella suosittuja monissa ulkomaisissa lomakohteissa. Ne ovat toki helppo vaihtoehto vaikkapa lapsiperheille, mutta niissä on usein takana monikansalliset yritykset, jolloin tuotot valuvat jonnekin muualle kuin paikallisten hyödyksi.”

”Jos valitsee all inclusive -majoituksen, kannattaisi miettiä, voisiko joskus jättää yhden hotelliaterian väliin ja käydä sen sijaan jossain paikallisessa ravintolassa tai kahvilassa.” Kuosmanen huomauttaa, että paikallisuutta kannattaa suosia myös kotimaassa matkailtaessa.

”Meilläkin on paljon pieniä matkailu-, ravintola-, käsityö- ja tapahtuma-alan yrityksiä, joiden palveluita käyttämällä autetaan ylläpitämään alueen elinvoimaisuutta.”

Suomalaiset valveutuneita matkailijoita

Vastuulliseen matkailuun kuuluu myös kohteen kulttuuriperinnön, paikallisten ihmisten ja tapojen kunnioittaminen.

”Esimerkiksi Lapista on kuulunut jonkin verran sellaista, että matkailijoita on ilmestynyt ihmisten koteihin kuikulemaan. Se ei osoita vastuullisuutta, eikä ole hyvää käytöstä.”

”Paljon on viime aikoina uutisoitu myös isoista turismin vastaisista mielenosoituksista monissa Espanjan lomakohteissa, joissa paikalliset ovat kyllästyneet muun muassa turistien aiheuttamiin järjestyshäiriöihin.”

Kuosmanen neuvookin ottamaan etukäteen mahdollisimman paljon selvää matkakohteesta, sen olosuhteista, kulttuurista ja tavoista.

Siten voi perillä välttyä monelta pahaa mieltä aiheuttavalta mokalta.

”Suomalaiset ovat onneksi kylä hyvin valveutuneita matkailijoita. Vastuullisuutta pidetään tärkeänä arvona ja sen mukaisesti halutaan toimia.”

”Matkailualan toimijoille taas vastuullisuuteen panostaminen on, paitsi ekologisesti ja eettisesti oikein, myös kilpailuvaltti. Tutkimusten mukaan nimittäin vastuullisesti toimivien matkailuyritysten asiakastytyväisyys on korkeampi kuin niiden, joiden strategiassa vastuullisuus ei ole ihan ykkösroolissa.” ●

VASTUULLISESTI

- Pyri matkustamaan sesonkien ulkopuolella, näin tuet matkailuyritysten ympärivuotisuutta.
- Suosi julkisia, kun valitset kulkuvälineet.
- Kiinnitä huomiota vedenkuluutukseen. Monissa maissa vetä joudutaan säännöstelemään helteiden ja kuivuuden takia.
- Sammuta valot ja sähköiset laitteet aina, kun poistut majoituspaikastasi.
- Kierrätä jätteet, jos se on lomakohteessasi mahdollista.
- Kunnioita paikallista kulttuuria ja elämäntapaa. Maassa maan tavalla.

Turvallisesti vesillä

Tutuilla vesillä sattuu paljon vahinkoja. Pelastusliivit ja päihteen veneily ovat avain turvalliseen kesään, vinkkaa ylikonstaapeli Teppo Hakkarainen Itä-Suomen poliisista.

Sini-Marja Kuusipalo teksti
iStock kuva

Mitkä ovat vesiturvallisuuden peruspilarit?

”Suurin osa ihmisistä käyttäytyy vesillä fiksusti. Puutteista yleisin on pelastusliivien käytön laiminlyönti. Lapsilla liivit saattaa olla, mutta aikuisilla ei. Jos joutuu onnettomuudessa veden varaan, hyvänkin uimataidon mukainen 200 metrin uintimatka rantaan voi olla yllättävän pitkä.”

”Toiseksi alkoholi ja päihteen ovat ehdoton turvallisuusriski itselle ja muille. On maan tapa, että lomalla vesillä ollaan päihtyneenä. Samalla vesillä nopeudet ovat kasvaneet. Pitäisi olla sama linja kuin tieliikenteessä: jos otat, et aja.”

Mitkä varusteet ja valmiudet on oltava mukana veneessä?

”Pelastusliivit päällä ja toimiva sammutin mukana. Niitä tarkistamalla koetamme puuttua hukkumiskuolemien riskiin. Mökkijärven veneessä sammutin voi olla vuosia vanha, eikä sillä tee mitään. Pitäisi olla myös alkusammutusosaamista. Pieni lasikuituvene palaa hetkessä soihduksi.”

”Nykyisin mukaan joka veneessä tulee olla päällikkö, joka vastaa veneen ja matkustajien turvallisuudesta ja huomioi muut liikkuajat. Pohjakosketus on yleisin vesiliikenneonnettomuuden syy, ja kesäsää voi muuttua nopeasti. Päällikön onkin osattava tunnistaa vaaratilanteet.”

Mitkä ikäryhmät saivat erityisesti ryhdistäytyä?

”Yli 50-vuotiailla miehillä voi olla liikaa itseluottamusta ja taipumus

laiminlyödä pelastusliivien käyttö. Usein he myös aliarvioivat päihtymyksensä ja ovatkin yllätyttyä hukkumistilastoissa. Toiseksi nuoret, jotka liikkuvat vesillä ensimmäisiä kertoja tai vuokratulla ajoneuvolla, voivat olla vaarassa nopeiden nopeuksien ja puutteellisen sääntöjen tuntemuksen vuoksi.”

Miten teknologia on vaikuttanut vesiturvallisuuteen?

”Teknologia ei ole tuonut veneisiin samanlaista turvallisuuden parannusta kuin autoihin. Vesikalusto on tullut edullisemmaksi ja nopeammaksi, mutta tietämys ja taidot eivät ole kehittyneet samassa suhteessa, mikä lisää riskejä.” ●

LYHYESTI

Kirkko kehittää kestävyysraportointiaan

Suomen evankelis-luterilainen kirkko panostaa kestävä kehityksen edistämiseen. Malmin seurakunta ja Helsingin seurakuntayhtymä ovat kehittäneet Kirkkohallituksen kanssa kestävyysraportointimallin, joka tarjoaa tietoa ja tukea seurakunnille kestävyysraportoinnin laadintaa ja vaikuttavuuden arviointia varten.

Kirkkohallituksen asiantuntija **Liisa Björklundin** mukaan kestävyystavoitteet kytkeytyvät läheisesti seurakunnan työhön, sillä kristityillä on erityinen tehtävä edistää inhimillistä ja koko luomakunnan hyvää ajasta iankaikkisuuteen.

”Seurakunnilla on toimintansa puolesta paljon annettavaa kestävyden edistämiseen, ja tästä voitaisiin viestiä huomattavasti nykyistä enemmän esimerkiksi seurakuntalaisille. Siihen kuitenkin tarvitaan mittareita, joilla voidaan todentaa seurakunnan tavoitteiden toteutuminen. Kestävyysraportointimalli tarjoaa työkalun tavoitteiden konkreettiseen soimiseen ja mittarit niiden seurantaan.”

”Kestävä elämäntapa motivoi yhä useampia kaupunkilaisia ja erityisesti nuoremmille sukupolville ekologisen ja sosiaalisen kestävyden edistäminen on tärkeää. Kirkon edustamat kristilliset arvot voivat toimia moraalisen motivaation lähteenä ja antaa erityisen syyn toimia lähimmäistä ja luomakuntaa kohtaan kestäväillä tavoilla.”

Kirkon mediasäätiöltä tukea ohjelmahankkeisiin

Kirkon mediasäätiö on myöntänyt tukea 19 ohjelmahankkeeseen yhteensä 104 000 euron arvosta. Kaksi kertaa vuodessa tukia jakava säätiö sai kevään hakuun kaiken kaikkiaan 110 hakemusta.

Luterilaisen kulttuurin säätiön *Ristinmies ja minä – Nasaretin Mestarin tarina* -dokumenttisarja sai nyt kolmannen ja viimeisen osan tuotantotukea, 20 000 euroa. Dokumenttisarja on Kuopion hiippakunnan piispa **Jari Jolkkosen** käsikirjoittama.

Kevään hakukierroksella nousivat teemoina erityisesti nuoruus, vanhemmuus ja perhe, uskonkysymykset ja hengellisyys, sota ja rauha, yksilölliset selviytymistarinat ja elämänkulut sekä osallisuus ja monimuotoisuus.

Kirkon mediasäätiö on 24 evankelis-luterilaisen seurakunnan ja seurakuntayhtymän sekä kirkkohallituksen vuonna 2005 perustama säätiö. Sen tarkoituksena on tukea uskontoa ja elämänskatsomusta käsittelevien ohjelmien tekemistä, levittämistä ja esittämistä valtakunnallisissa medioissa. ●

KAMALA LUONTO

Eletyn elämän elävät muistot

Suosittu
hautausmaakävelyt
ovat alkaneet useilla
hautausmailla.

Eva Piispanen oli Kuopion ensimmäinen naislääkäri.

Raninien sukuhaudalla on hautamuistomerkkien tyylien kirjoja.

Kaija Vuorio teksti ja kuvat

Kuopion Isolla hautausmaalla – joka on todella iso, 15 hehtaaria – kaupungin kulttuurihistoriaan ja edesmenneiden tarinoihin opastaa tänäkin kesänä FM **Nina Pelli**.

Epäonninen eläinlääkäri
Mårten Johan Lindforsin (1800–1869) pyöreä pieni hautamuistomerkki on lähellä pääporttia. Hän oli maan ensimmäinen laillistettu eläinlääkäri ja eläinlääketieteen lehtori, alun perin lääkäri, joka opiskeli senaatin apurahan turvin ulko-

mailla eläinlääkäriksi. Piti perustaa eläinlääkäriskoulu, mutta hanke epäonnistui. Epäonni uralla jatkui, sillä lääketieteen väitöskirjoja ei hyväksytty ja hänen Kuopion piirilääkärin uransa jäi lyhyeksi. Epäluuloja tuotti jo lääkärin ja eläinlääkärin ammattien yhdistäminen, mutta vielä enemmän ärsytti hänen tavaton idearikautensa. Sittemmin hän toimi lukion suomen kielen opettajana ja ruotuväkipataljoonan lääkärinä. Ammattiurasta loistokkaampi oli hänen toimintansa Suomalaisen Kirjallisuuden Seurassa ja Suomen Lääkäriseurassa.

Kuopiossa hän kuului **J. V. Snellmanin** lähipiiriin ja oli varhaisia luonnontieteiden harrastajia. Lääketieteessä ansioitunut oli myös professorin arvonimen saanut kirurgi, lääninsairaalan ylilääkäri **Martti Hämäläinen** (1886–1962). Pohjois-Savon Lääkäriyhdistys jakaa vuosittain hänen nimeään kantavaa tunnustuspalkintoa. Hämäläinen seurasi tiiviisti kirurgian kansainvälistä kehitystä. Hän itse oli silmälläpidetty kulttuurihahmo, jonka suomenpysytyksoirakirkin tunnettiin nimeltä. Hämäläinen oli musiikkielämän taustavoimaa, kuten myös **Anna-Liisa Hallman** (1926–2021). Eläinlääkärit kuuluivat hänenkin tarinaansa: puoliso eläinlääkäri **Risto Hallman** menehtyi nuorena auto-onnettomuudessa, tytär valitsi isänsä ammatin ja vävy on eläinlääketieteen professori. Anna-Liisa Hallman muistetaan musiikinopettajana, Kuopion konservatorion hallituksen ja muiden musiikkielämän taustayhteisöjen vaikuttajajäsenenä.

Heillä jokaisella on nimi
Vuonna 1811 perustettiin asutuksen ulkopuolelle Multimäelle hautausmaa, joka on nykyiseltä nimeltään Sankaripuisto. Sankarihautausmaa perustettiin tontille, joka oli varattu maaseurakunnan kirkkoa varten. Häkellyttävän nuorten sotilaiden riveissä lepää myös 51-vuotias Mannerheim-ristin ritari, kenraalimajuri **Einar Vihma**, entinen Wichmann. Hän oli kuopiolaispapin poika, mutta eronnut kirkosta. Niinpä tuomiorovasti **Lauri Halla** ei suostunut siunaamaan häntä Tuomiokirkossa, kunnes itse **Mannerheim** puuttui asiaan. Vihma oli ainoa rintamalla – Tali-Ihantalassa – kaatunut kenraali. ●

KOLUMNI
Wille Riekkinen
Kuopion hiippakunnan emerituspiispa

Onko jokainen ihminen edes laulun arvoinen?

VIIME KESÄNÄ palestiinalainen emerituspiispa **Munib Younan** lusi koi suuhunsa haukisoppaa kesämökilämme. Itse olin kalan juuri uistellut. Se ei kuitenkaan ollut päähuoli yhteisellä aterialla. Nyt puhuttiin palestiinalaisista, jotka kärsivät jatkuvasta uhasesta, säännöstelystä ja alistamisesta miehitetyllä alueella Länsirannalla ja Gazassa.

TUO MIEHITYS ON kansainvälisen oikeuden vastainen, mutta eivät siitä näy tietyt valtiot – eivätkä kirkko-liitotkaan – huolta kantavan. Enemmän ollaan huolissaan muista tarpeeksi kaukana olevista vainotilanteista. Palestiinalaisten kohdalla

silmää ummistetaan. Senkö takia, että meitä ei syytettäisi antisemitismistä?
ENNEN GAZAN SOTAA, ja sen aikanakin, lähes puolet israelilaisista on osoittanut mieltään **Netanjahun** hallituksen politiikkaa vastaan. Ovatko he kaikki antisemitistejä? Entä kuuluuko väkivallan laaja käyttö semitismiin? Tuskin, sillä ei kai sodan ja väkivallan vastustaminen ole antisemitismia. Sionisteilta – sionistisilta kristityiltäkin – tämä helposti unohtuu. Mitäpä nyt 35 000 joukkotuhon uhrista Gazassa, jossa Hamasin ideologiaa yritetään tappaa pommeilla.

OLEMME KUULLEET sanottavan ”jokainen ihmiselämä on mittaamattoman arvokas”. Kun katson palestiinalaishädän kuvia Länsirannalta tai Gazan rannioilla, kysyn: onko näin, ulkoministeri? Onko palestiinalaislapsen elämä edes laulun arvoinen? Tarttisko tehdä jotain? Hamasin terroriteot on jo moneen kertaan tuomittu, kuten pitääkin. Entä vastapuolen massiivinen voimankäyttö?
ENSIMMÄISET ASKELEET kohti rauhaa olisivat vaatimus kansainvälisen oikeuden noudattamisesta ja palestiinalaisten olemassaolon oikeutuksen tunnustaminen. Niiden toteutuessa maistuisi haukisoppakin paremmalta. ●

Sapattivuodellakin on aikansa

Arkipäivän kielenkäytössä aataminaikaiset ilmaukset ja lausahdukset ovat voimissaan.

Pirjo Silveri teksti
iStock kuva

Arkipäivän kielenkäytössä aataminaikaiset ilmaukset ja lausahdukset ovat voimissaan.

Ihminen on pohtinut ajan olemuksen mysteeria vuosituhansia. Aika rientää eteenpäin, se on ollut ennen minua, se myös jatkuu jälkeeni. Aikansa pitäisi osata käyttää oikein.

"Kaikella on aikansa", tuumii elämäänsä, kiireitään ja tekemisiään järjestelvä.

Luottavainen lausahdus johtaa Raamattuun.

Vanhan testamentin Saarnaaja julistaa: "Caikilla on heidän aicans ja caikilla mitä taiwan alla aljetan on heidän hetkensä." (Saarn. 3:1, Coco Pyhä Raamattu 1642.) "Kaikella on määrähetkensä, aikansa joka asialla taivaan alla." (Raamattu 1992.) Ison kirjan eri suomenoksissa asu on hieman vaihdellut, mutta ikinä jae ei ole ollut täsmälleen muodossa, jossa sanonta tunnetaan: kaikella on aikansa.

Huilatessa vahvistuu

Pastori **Reijo Ylimys** selittää Sattuvat sanat -kirjassaan (WSOY 2007) seuraavasti: "Kristinusko on

janamaisen eli lineaarisen aikakäsityksen uskonto. Ajalla on alku ja loppu. Alussa Jumala loi, ja sama Jumala ajallaan myös päättää.

Aika on lyhyt, ajan rajallisuus, rahtunen on tullut erämaan uskontojen myötä määrittämään myös maailmanpolitiikan arkea ja elämänmenoa. Aika on käytettävä tehokkaasti hyödyksi, on taottava kun rauta on kuumaa, aika on kallista, aika on rahaa. Tätä pyhä kirjammekin koko ajan painottaa, vaikka Raamatussa iäisyysnäkökulma on tärkeämpi kuin kenties mytteen mennyt liiketoimi."

Yhä useampi haaveilee sapattivuodesta, väliaikaisesta irtiotosta työelämässsä. Vanhassa testamentissa sapattivuosi koski ensisijaisesti viljelysmaata ja tarkoitti eräänlaista kesannointijärjestelmää. Mooseksen lain mukaan joka seitsemäs vuosi maan tuli saada levätä Herran kunniaksi (3. Moos. 25). Niin ihminen kuin maa vahvistuvat saadesaan välillä huilata.

Yhdestoista hetki

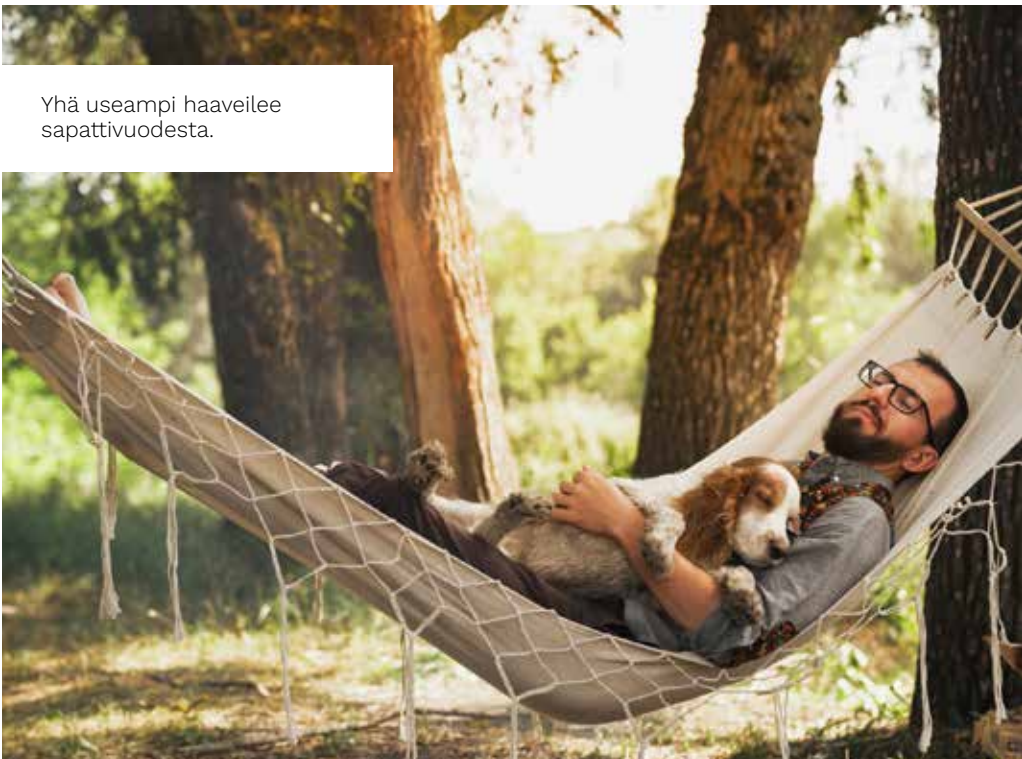
"Se oli kyllä viimeinen pisara", puuskahtaa moni sillä sekunnilla, kun kärsivällisyys loppuu. Sietokyky ylittyy, karmelin selkä katkeaa, mitta täyttyy, malja vuotaa yli.

Psalmittekstissä ylitsevuotavainen malja tarkoittaa myönteistä asiaa (Ps. 23), mutta meidän kielenkäytösämme se on kääntynyt kielteiseksi. Liika on liikaa, vaikka vain pisanan verran.

Yhdennellätoista hetkellä hän hakeutui hoitoon. Apu ehti paikalle yhdennellätoista hetkellä. Siis juuri ennen kuin olisi ollut liian myöhäistä!

Yhdestoista hetki juontaa Jeesuksen vertaukseen viinitarhan työntekijöistä (Matt. 20:1–16). Viinitarhuri maksoi jokaiselle normaalin päiväpalkan, yhden denaarin. Kaikki saivat saman verran; ne jotka olivat aloittaneet aamulla ja ne jotka olivat tulleet vasta yhdennellätoista hetkellä ja ehtineet työkennellä vain tunnin.

Rovasti, kirjailija **Maunu Sinnemäki** kirjoittaa Raamatun sitaattisanakirjassa (Otava, 1977): "Niin kuin viinitarhan isäntä hyvähyvyttään tahtoi antaa lähes koko päivän työttöminä seisseille täyden päiväpalkan, etteivät heidän perheensä joutuisi kärsimään nälkää, samoin Jumala on laskemattoman hyvä syntisiä kohtaan, jotka palaavat hänen luokseen – vaikka sitten yhdennellätoista hetkellä." ●

Yhä useampi haaveilee sapattivuodesta.

Sinulle surun aikana

Alavan seurakunnan sururyhmä

Torstaisin 22.8., 29.8., 5.9., 12.9., 26.9., 10.10. ja 24.10. klo 17.00–18.30.

Alavan seurakuntatalo, neuvottelutila

Ohjaajat diakoni Petra Kärkkäinen ja

Alavan seurakunnan pappi

Ilmoittautumiset 11.8. mennessä

www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat

Työikäisten sururyhmä, Järvi-Kuopio

Torstaisin 12.9., 19.9., 26.9., 24.10. ja 31.10. klo 18

Kaavin seurakuntakoti, Kirkkorannantie 1

Ohjaajat diakoniatpappi Marjaana Savolainen ja

diakonissa Pirjo Sonninen

Ilmoittautumiset 21.8.–4.9. Pirjo Sonniselle

puh. 040 4888 627

Sururyhmä Tuusniemellä

Torstaina 17.10. kello 13. Seuraavat kerrat: 23.10., 6.11., 27.11. ja 4.12.

Tuusniemen seurakuntakoti, Koivukuja 2

Ohjaajat pastori Pauli Kivioja ja diakonissa

Pirjo Sonninen

Ilmoittautumiset 19.9.–9.10. Pirjo Sonniselle

puh. 040 4888 627

Sururyhmä Riistavedellä

Aloitukset keskiviikkona 11.9. klo 17

Riistaveden Vanha pappila, Syrjäntie 3

Ohjaajat pastori Oona Leiviskä ja diakoniatyöntekijä

Ilmoittautumiset 30.8. mennessä numeroon 040 4888 631

Sururyhmä Juankoskella

Aloitukset torstaina 24.10. klo 15

Juankosken seurakuntatalo, Paasikoskentie 1

Ohjaajat pastori Eino Keihänen ja diakoni Olli Inkinen

Ilmoittautumiset 12.10. mennessä 040 4888 628

Sururyhmä itsemurhan tehneiden omaisille, Kallaveden seurakunta

Keskiviikkoisin 28.8., 4.9., 11.9., 18.9., 25.9. ja 2.10. klo 17

Petosken seurakuntatalo, takkahuone, Blominkatu 4

Ohjaajat pastori Carita Korhonen 040 4848 249 ja

diakoniatyöntekijä Kirsti Alajarva 040 4848 374

Ilmoittautumiset 14.8. mennessä

www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat

Sururyhmä Maaningalla

Aloitukset keskiviikkona 4.9. Maaninkatalo, ryhmättila Vorlokso, Maaningantie 32

Kokoontumisia viisi kertaa, viimeinen kerta lauantaina

2.11. klo 18 Maaningan kirkossa. Ryhmän kanssa

sovitaan aloitusaika, se on joko kello 16 tai 17.

Ohjaajat pastori Joona Suurnäkki-Piispa ja

diakoniatyöntekijä Hanna Rasa

Ilmoittautumiset 30.8. mennessä Hanna Rasa

puh. 040 4848 372 tai hanna.rasa@evl.fi

Ryhmän koko enintään 8 henkilöä.

Sururyhmään osallistumista suositellaan sen jälkeen, kun omaisen kuolemasta on kulunut vähintään 3 kuukautta.

www.kuopionseurakunnat.fi

KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT

*Jo joutui armas aika – ja kesätyöt kirkossa.
Kolme työntekijää kertoo, miten kesätyö voi
olla enemmän kuin työtä.*

Monien mahdollisuuksien kesätyöt

Vihreää työtä ja viimeisiä matkoja

Samuli Apell,
hautausmaan kesätyöntekijä

”Olen toista kesää töissä Kuopion Isola hautausmaalla. Aiemmin olen tehnyt kesätöitä Kiuruveden hautausmaalla muutamana vuonna. Oma opiskeluni IT-alalla on aivan erilaista. Siksi on mukava tehdä kesällä jotain ihan muuta. Nautin ulkona liikkumisesta, luonnossa olemisesta ja fyysisestä työstä. Koko kesä menee näissä töissä – säässä kuin säässä. Kuumina työpäivinä juomavettä kuluu vähintään pari litraa eikä juomista todellakaan sovi unohtaa.

Työni on todella monipuolista. Olen vähän semmoinen joka paikan höylä: Ajan ruohoa, haravoin ja vien multaa ja kukkia hautausmaan muille työntekijöille. Tarvittaessa autan haudankai-vussa, hautapaikan kunnostuksessa ja kivien oikaisussa. Vaikka haudat kaivetaan koneella, työssä on myös paljon käsityötä ja avustavia tehtäviä.

Erityinen osa työtäni ovat saattohommat, jolloin vaihdan työhaalarit pukuun. Se tuntuu ainutlaatuiselta tehtävältä, joka vaatii rauhoittumista ja aivan omanlaisensa mielentilan. Kun kohtaan ihmisiä hautajaisissa ja uurnan saatoissa, on tärkeää osata lukea tilannetta: jotkut haluavat surra rauhas-sa, toiset taas jutella. Saattotehtävät saavat minut ajattelemaan elämän eri tavoin. Kun näkee, miten elämä päättyy, oppii arvostamaan enemmän pieniä asioita.

”

Ihmisiä kohdatessa on tärkeää lukea tilannetta.

Hautausmaalla keskustelen ihmisten kanssa milloin mistäkin. Keväällä ja alkukesällä meiltä kysytään, milloin vedet avataan ja milloin kukat tuodaan. Jotkut juttelevat kuulumisistaan.

Työn lomassa mietin joskus muistomerkkien kertomia tarinoita. Olen hautakivien perusteella kiinnostunut tänne haudatuista henkilöistä, kuten muusikoista ja kirjailijoista, ja saattanut etsiä heistä lisää tietoa.

Olen yllättynyt siitä, miten monipuolista tämä työ voi olla. Ei koskaan tiedä, mitä kaikkea päivä tuo tullessaan. Työ on omatoimista, mutta työskentelen myös yhdessä muiden kanssa. Olen oppinut paljon palvelualasta. Työ on kasvattanut minua henkisesti ja sosiaalisesti, ja olen saanut lisää itseluottamusta.” ●

Musiikin valinta on tasapainon etsimistä

Soini Virtanen, kesäkanttori

”Opiskelen Kuopiossa kirkkomusiikkia Sibelius-Akatemiassa. Olin kesäkanttorina Alavan seurakunnassa jo viime vuonna, ja mukava kokemus motivoi hakemaan uudelleen.

Tästä kesästä kolme viikkoa olen ohjaajana Alavan

seurakunnan rippileireillä. Ensimmäinen niistä meni Lapissa. Leirimme sujui tosi mukavasti: oli hyvä porukka ja välillä vaellettiin tunturissa. Leireillä laulat-
tan virsiä ja Nuoren seurakunnan veisukirjan lauluja. Joka ilta on pieni jumalanpalvelus. Leirillä kanttorin työ on myös yleistä nuorten kanssa elämistä saon-
miseen, uimavalvontoi-
neen ja pelailuineen. Rippi-
koulutyö on hirmuisen antoisaa, vaikka on vienyt minut myös epä-
mukavuusalueelle.

Musiikin valinta on tasapainon etsimistä. Riparilla valitsen virsiä, joita nuorten olisi hyvä osata: yleisiä hautajais- ja ristiäisvirsiä ja virsiä, joita suosittuina

kirkkopyhinä on tapana laulaa. Niin kuin vaikka *Soi kunniaksi Luojan, Päivä vain ja hetki kerallansa* ja *Jumalan kämmenellä*. Lapin leirillä nuorille tuntuivat olevan tuttuja myös *Herra, kädelläsi* ja *Ystävä sä lapsien*.

Lisäksi soitan ja laulan siunaustilaisuuksissa ja jumalanpalveluksissa. Häitä olisi muuten, mutta Alavan kirkko ei ole yleinen hääkirkko. Hautajaisissa ensisijaisesti kuuntelen omaisten toiveet, mutta nykyisin omaiset usein antavat kanttorin valita kaiken musiikin.

Pidän kesäkanttorin työn itsenäisyydestä. Urut ovat ykkösinstrumenttini ja jumalanpalvelusmusiikki on suosikkini. Valitsen itse messumusiikit ja harjoittelen jumalanpalveluksen alku- ja loppusoi-
toja ja virsisäestyksiä luovasti mieleni mukaan.

Olen oppinut, että palveluammattissa tulee aistia, mitä ihmiset musiikilta odottavat, ja tarvittaessa mukautua. Oma käsitykseni musiikin tekemisestä voi olla erilainen kuin muilla, mutta tehtäväni on auttaa seurakuntalaisia elämään ja kokemaan musiikkia sellaisena kuin he toivovat. Samalla on hyvä tuoda tietoon erilaisia musiikin toteuttamisen tapoja.” ●

Parasta on päästä tekemisiin ihmisten kanssa

Päivi Kasurinen, kesäteologi

”Aloitin teologian opinnot Itä-Suomen yliopistossa Joensuussa 2020. Halusin kesätöihin seurakuntaan ja pääsinkin heti ensimmäisenä kesänä Siilinjärven seurakuntaan kesäteologiksi. Täällä minä olen ollut joka kesä, nyt on menossa neljäs.

Kesäteologina työskentelen pääasiassa leireillä. Tänä kesänä on tällainen perussetti: kolme rippileiriä ja yksi äiti-lapsileiri. Lisäksi olen tietyissä messuissa avustajana ja olen pitänyt hartauksia muun muassa kevätkirkoissa ja kotiseuroissa. Vielä en pääse pappishommia tekemään.

Valmistuin teologian kandidaatiksi viime keväänä, gradun tein tänä keväänä. Vielä on vuosi opintoja ja harjoittelut jäljellä. Ensi vuoden keväällä valmistun teologian maisteriksi. Pappesus opintojen päämääränä on ollut minulle alusta asti selkeä valinta. Työskenneltyäni seurakunnassa valinta on vain vahvistunut. Koen, että tämä on kutsumusammattini.

Kaikki tähän opiskeluuni liittyvä on järjestynyt parhain päin. Ikään kuin johdatuksena.

En koskaan ollut mikään seurakuntanuori, mutta jonkinlaisen hengellisen herätyksen sain joskus 15 vuotta sitten. Kaikki uskonasiat alkoivat kiinnostaa, sitä kautta seurakuntaelämä ja seurakuntatyö. Sillä tiellä nyt olen.

Parasta tällaiselle sosiaaliselle ihmiselle on, kun pääasiallisesti etänä tapahtuvan opiskelun jälkeen pääsen ihmisten kanssa tekemisiin ja olemaan osana tiimiä. Tykkään tosi paljon leirien monipuolisesta, hektisestä tekemisestä ja projektityöstä. Riparitkin ovat projekteja – niillä on alku ja loppu.

Minulla ei ole pedagogista koulutusta. Tiimissä työskenteleviltä kasvatusalan ammattilaisilta on ollut mahtavaa oppia käytännön asioissa. Ajan myötä nuorten kanssa työskennellessä olen myös oppinut luottamaan itseeni enemmän.

Laulaminen on sydäntäni lähellä ja todella tärkeää. Sitä saakin tässä työssä tehdä ja esimerkiksi virsien laulaminen yhdessä nuorten kanssa on upeaa. Yhdessä laulaminen puhdistaa ja yhdistää.” ●

SEURAKUNNISSAMME KESÄTÖITÄ SADOILLE

Kuopion evlut. seurakuntayhtymässä ja Siilinjärven seurakunnassa työskentelee yli 150 kesätyöntekijää. Heistä suurin osa on töissä hautausmailla ja leirikeskuksissa. Erityisesti rippikoulu- ja leiritöissä on kirkon alojen opiskelijoita yli 20. Lisäksi seurakuntien leireillä työskentelee kaikkiaan 270 nuorta ohjaajaa viikon tai parin kesätyöjaksoissa.

Suomessa seurakunnat ovat vuosittain tuhansille ihmisille yksi askel matkalla kohti työelämää. Kesätöitä löytyy laajasti eri tehtävistä: mm. leiriohjaajia, hautausmaatyöntekijöitä, kirkon oppaita, keittäjiä ja kesäteologeja ja -muusikoita.

”Vuodet lentäjänä ovat olleet valtavan rikas kokemus, joka on muokannut omaa maailmankuvaa ja jumalakuvaa”, kertoo pitkän linjan lähetystyöntekijä Roy Rissanen.

Lentävä lähetystyöntekijä

Juuriltaan savolainen lähetystyöntekijä Roy Rissanen on asunut yli kymmenessä maassa.

Annaleena Pakkanen teksti
Sirpa Rissanen kuva

”Suomi, Englanti, Yhdysvallat, Tansania, Kenia, Mongolia, Israel, Kypros, Uganda, Ghana, Liberia, Guinea ja pian Itävalta”, luettelee pitkän linjan lähetystyöntekijä **Roy Rissanen** maita, joissa hän on asunut ja työskennellyt. Haastatteluhetkellä hän asuu Kyproksella, mutta lehden ilmeistyessä hän on jo kesälomalla Suomen kodissaan Hangossa. Elokuussa on työtehtäviä Kuopiossa, ja sen jälkeen Roy ja hänen vaimonsa **Sirpa Rissanen** muuttavat Itävaltaan. ”Meillä on koti aina siellä, missä olemme. Jokaisesta maasta on hyviä kokemuksia ja haluan keskittää muistoni näihin hyviin kokemuksiin. Kaikkialle menisin mielelläni takaisin, mutta mihinkään en haikaile”, hän vakuuttaa.

Juuret Kuopiossa
Roy Rissanen tuo elokuussa Kuopioon Medialähetyspäivät, joka on Kallaveden seurakunnan ja kirkon lähetysjärjestö Medialähetys

Sanansaattajien eli Sansan yhteinen tapahtuma. Roy on viime syksystä asti johtanut tapahtuman järjestelyjä. Kuopio on hänelle tuttu kaupunki. ”Isoisäni on syntynyt Kuopiossa ja siellä asuu sukulaisia edelleen. Olen selvittänyt koko sukhistorian kantaisä **Lauri Rissaseen** asti. Hän muutti Kuopioon ja asettui Rissalaan 1500-luvun puolivälissä.” ”Suvullamme on ollut Kuopiossa muun muassa Rissanen talo Tuomiokirkon torin kupeessa. Isoisäni **Robert Rissanen** syntyi siellä. Rissanen talo tuhoutui tulipalossa. Paikalle rakennettiin kivitalo, jossa toimi myös Suomen Pankki.” Roy Rissanen itse syntyi ja varttui Helsingissä, mutta vietti kesät suvun mökillä Vuotjärven rannalla Pohjois-Savossa. Automatka Helsingistä kesti kauan, kun 60–70-luvulla ei ollut ohitusteitä. Perinteisiin kuului poiketa Kuopion torilla ostamassa Partasen kalakukko ja samalla piipahdettiin katsomassa sukulaisia. **Yllättävä uskoontulo**
Lapsuus loppui, kun 13-vuotias Roy menetti isänsä äkillisesti. Vuosikymmen myöhemmin, keskellä

villiä nuoruutta vuonna 1987, hän tuli yllättäen uskoon. ”En ollut aktiivinen seurakunnan kuviossa, rippikoulun olin käynyt. Uskoontulo tuli kuin salama kirkkaalta taivaalta. Sain samassa tilanteessa myös lähetyskutsun sydämeeni.” Uskoontulon myötä elämä lähti uuteen suuntaan. Pari kuukautta myöhemmin Roylle tarjottiin töitä Nurmeksessa. Siellä hän tapasi matkailualaa opiskelevan Sirpan, ja vajaan vuoden seurustelun jälkeen he menivät kihloihin.

Roy Rissanen oivalsi, että lähetystyö ei ole työtehtävä vaan ”24/7 elämäntapa”. Hän oli jo tehnyt monenlaisia töitä, mutta lähetystyöhön lähtemistä varten piti hankkia koulutus. Hän tutkaili pääsykoekirjoja niin teologiseen tiedekuntaan kuin insinöörikoulutukseenkin, mutta alat eivät tuntuneet omilta. Kirkon nuorisotyönohjaajan linjalle eivät ovet auenneet. **Tie lentäjäksi**
Sitten ystävä, jonka kanssa Roy oli liikkunut moottoripyöräporukoissa, ja joka oli juuri saanut lentolupakirjan, pyysi mukaansa lennolle Malmin kentältä. Kyseessä oli Gospel Flight -lentokerhon pienkone Cessna 152. Ystävä kertoi myös Lähetyslentäjien toiminnasta. Roy oli harrastanut lennokkeja, ja kaikki moottorilla varustetut kulkuvälineet kiinnostivat. Liekki lentämiseen syttyi. Hän hakeutui monivaiheisiin pääsykokeisiin ja läpäisi ne. ”Pistettiin siihen kaikki paukut ja rahat. Häälahjarahat laitettiin lentämiseen, myytiin auto ja kuljin polkupyörällä kentälle.”

KIRKKO JA KOTI / 26.6.2024 / 11

Mitä Raamattu kertoo musiikista ja soittimista?

Soittimia käytettiin Vanhan testamentin kertomuksissa rikkaalla tavalla.

Seppo Kirkinen teksti
Kuva kirjasta ”Raamatullisia kuvia”,
Gummerus 1894.

Raamatun alkulehdillä kerrotaan kahdesta veljeksestä: Jabal ja Jubal. Jabalista tuli teltoissa asuvien paimentolaisten kantaisä ja Jubalista ensimmäinen harpun- ja huilunsoittaja. (1. Moos. 4:19–21).

Kuningas Daavid osasi soittaa lyyraa jo nuoruudessaan. Hän oli taitava lyyran (harpun) soittaja. Mutta miten hänestä tuli taitava soittaja?

Ensimmäisessä Samuelin kirjas-
sa kerrotaan, kuinka Daavid Saulin asettamana sotapäällikkönäkin soitti lyyraa joka päivä. Lyyra on yksi Raamatun tunnetuimmista soittimista. Se kuuluu kielisoittimiin. Lyyra on hepreaksi kinnor.

Vain ahkeralla harjoittelulla Daavidista tuli taitava soittaja. Tässä suhteessa meidän aikamme on ihan samanlainen, kuin Daavidin aika. Hyväksi soittajaksi kasvetään ja hyvänä soittajana pysytään vain ahkerasti soittamalla.

Ensimmäinen alkusoitto

Kun faaraan sotajoukot seurasivat Israelin kansaa Punaisenmeren rannalle, niin Mooses Jumalan käskystä nosti sauvan merta kohti ja Israelin kansa pääsi kuivaa myöten toiselle rannalle. Faaraan sotajoukot huk-

kuivat ja kansa pelastui. Mooses ja Israelin kansa virittivät kiitoslaulun, josta Johan Sebastian Bach kirjoitti Raamatunsa reunaan tästä kertovaan kohtaan (2. Moos. 15:1–21): ”Ensimmäinen alkusoitto, joka on musisoitu kaksoiskuoroisesti Jumalan kunniaksi.”

Jumala on läsnä musiikissa

Ensimmäisessä aikakirjassa kerrotaan, kuinka kuningas Daavid järjesti temppelijumalanpalveluksen musiikin. Hän määräti myös muusikoiden tehtävät. Johan Sebastian Bach kirjoitti omaan Raamattuunsa 1. Aikakirjan luvun 25 kohdalle seuraavasti: ”Tämä luku on kaiken Jumalalle mieluisen kirkkomusiikin todellinen perusta. Ihana todistus siitä, miten Jumalan Henki Daavidin välityksellä järjesti myös musiikin jumalanpalveluksen muiden toimien rinnalle.”

2. Aikakirjan 5. luvussa kerrotaan liiton arkin viemisestä Jerusalemin temppeliin. Tässä kohden J. S. Bach on kirjoittanut Raamattuunsa näin: ”Hartaassa musiikissa Jumala on armonsa kautta aina läsnä.”

Kuningas Hiskias, joka oli Juudan 13. kuningas, käski uhrata alttarilla polttouhrin. Kun uhritoimitus alkoi, viritettiin Herralle laulu, jota säestettiin torvilla ja Israelin kuninkaan Daavidin teettämällä soittimilla. (2. Aik. 29:27).

Murheen virsi

500-luvulla eKr. Nebukadnessar vei juutalaisia pakkosiirtolaisuuteen Baby-
loniin. Pakkosiirtolaisuus kesti 70 vuotta. Tuona murheen aikana ei kansalla ollut voimia musisoida. Tästä kertoo psalmi 136:1–4: ”Virtojen varsilla Baby-
loniassa me istuimme ja itkimme, kun muistimme Siionia. Rannan pajuihin me ripustimme lyramme. Ne, jotka meidät olivat sinne vieneet, vaativat meitä laulamaan, ne, joiden orjuudessa me vaikerioimme, käskivät meidän iloita ja sanoivat: Laulakaa meille Siionin lauluja! Kuinka voisimme laulaa Herran lauluja vieraalla maalla?”

Monet kristityt meidän aikamme-
kin tapailevat omien Babylonian murheittensa alla virttä 316: On täällä usein kanteleet pajuissa murheen riippuneet ja juosseet kyyneleemme. Vaan isänmaassa uudessa, Siionin kirkkaudessa, taas soivat kanteleemme. Myös helkkyy minun riemuni, kun risti vaihtuu kruunuksi ja haihtuu kyyneleeni iäiseen autuuteeni.

Mikä on psalttari?

Vanhassa testamentissa mainitaan noin 20 eri soitinta ja kuusi soitinryhmää, joita käytettiin jumalanpalveluksissa. Mukana on sekä puhaltimia että kielisoittimia. Ei ole tarkkaa tietoa siitä, minkälaisia ja minkä muotoisia harput, huilut, lyyrat, pa-suunat ja muut soittimet olivat. Siksi

meidän suomenkielisessä Raamatussamme olevat soittimien nimet eivät ole tarkkoja. Psalttari oli oletettavasti nebel-niminen harppusoitin, jossa saattoi olla jopa 12 kieltä. Esimerkiksi psalmeissa 33:2 ja 149:3 mainitaan kymmenkielinen harppu.

Mikäli nebel käännetään harpuksi, jää kreikkalainen psalttari-nimitys koskemaan sitran ja kanteleen kaltaista psanterin-soitinta, jossa oli alkuaan viisi kieltä (vrt. suomalainen viisikielinen kannel).

Psalmi 150 kuvaa, kuinka soittimia käytettiin Vanhan testamentin temppelijumalanpalveluksissa rikkaalla tavalla:

*Ylistäkää kaikin soittimin Herraa!
Ylistäkää häntä raikuvin torvin,
ylistäkää häntä harppua ja lyyraa soittaen!
Ylistäkää häntä tanssien ja rumpua lyöden,
ylistäkää häntä luuttua ja huilua soittaen!
Ylistäkää häntä symbaalien helinällä,
ylistäkää häntä riemukkain symbaalein!
Kaikki te, joissa on elämän henkäys,
ylistäkää Herraa!
Halleluja! ●*

Kirjoittaja on Taideyliopiston ja Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin lehtori ja ainejohtaja.

KIRKONKIRJAT

Kastetut

Tuomiokirkkoseurakunta
Sofia Keiju Mähönen

Alava
Jouka Anton Elias Kotiranta
Livia Ava Adelia Rinne
Luka Aarne Sebastian
Laaksonen
Lumi Amanda Apajamies
Mauno Juhani Sääskilahti

Järvi-Kuopio
Samu Mikael Lipponen, Kaavi
Marjaana Inna Emmiina
Hyvärinen, Kaavi

Kallavesi
Elias Kristian Salo
Elja Auvo Olavi Pajulahti
Ella Amanda Hartikainen

Jasu Lauri Olavi Antikainen,
Karttula
Malla Melina Lyyra
Okko Olavi Forsman,
Maaninka
Ruut Selma Amanda
Peltokorpi
Sohvi Leena Elviira Mielonen
Vanessa Meeri Sofia Ahonen
Veela Vivian Vanessa
Hämäläinen, Karttula
Kielo Kerttu Lyidia Kantosalo

Männistö
Luca Alexander Rautiainen
Ronja Isabel Pälve

Puijo
Aamu Ellen Adele Virtanen
Eelin Aino Unelma Puronpää

Joose Ohto Oliver Sivula
Matilda Laila Ester Kärkkäinen
Nea Aliisa Torvinen

Siilinjärvi
Hilla Aino Vanamo Timonen
Neela Anni Helena Vitri
Alvi Amadeus Tirkkonen
Amanda Josefiina Koponen
Sarita Johanna Jauhiainen
Pinja Emma Jemina
Apajamies
Inka Maaria Rantala
Aava Emerentia Haaranieniemi

Avioliittoon kuulutetut

Tuomiokirkkoseurakunta
Anna-Kaisa Emilia Ijäs ja
Niko Matias Mustonen

Alava
Jenny Annika Weeman ja Kari
Antero Miettinen

Järvi-Kuopio
Ville Oskari Vainikainen ja Eija
Sinikka Vartiainen, Nilsiiä

Kallavesi
Jaakko Eemeli Haverinen ja
Meiju Marjut Männikkö
Anni Julia Johanna Miettinen
ja Jukka Pekka Jokitalo

Männistö
Aku Ville Tapani Kelhola ja
Sonja Helena Huuskonen
Sanna Susanna Torvinen ja
Teemu Pekka Tapani
Rissanen

Siilinjärvi
Timo Juhani Huuskonen ja
Satu Mari Johanna Översti
Joonas Teemu Olavi
Iskanius ja Juulia Eini Dagmar
Lindblom

Kuolleet

Tuomiokirkkoseurakunta
Helmi Borgman 98
Majja Tuovinen 97
Erkki Esaias Jaakkola 95
Sinikka Hartikainen 91
Sirkka Kaskinen 85
Kauko Pekka Olavi
Savolainen 76
Eeva Kaarina Väätäinen 73
Eeva Katriina Vesterinen 64
Antto Tapio Mehto 62

Alava
Toive Helena Hämäläinen 97
Brita Marie-Louise Salmi 92
Saara Orvokki Hyttinen 92
Leena Marjatta Pursiainen 86
Pirkko Liisa Miettinen 84
Hannu Sakari Miettinen 72
Jorma Kalervo Tikkanen 58

Järvi-Kuopio
Maire Annikki Tanninen 92,
Vehmersalmi
Leena Esteri Väätäinen 90,
Nilsiiä
Toini Annikki Räsänen 89,
Kaavi
Erkki Kalevi Kainulainen 84,
Nilsiiä
Juha Matti Aukusti Juvonen
71, Säyneinen
Eero Ensio Nykänen 67,
Muuruvesi
Eeva Riitta Marjatta Tiitinen
61, Vehmersalmi

Veikko Ilmari Kasanen 82,
Tuusniemi
Leena Annikki Niskanen 94,
Juankoski
Anja Raija Kaarina Hartikainen
86, Vehmersalmi
Toivo Ilmari Tolppanen 91,
Nilsiiä
Hilja Maria Parviainen 85,
Muuruvesi
Reino Johannes Tirkkonen
85, Nilsiiä
Matti Heimo Rautiainen 81,
Vehmersalmi
Kalle Heikki Hartikainen 76,
Nilsiiä
Sirkka Liisa Leppänen 76,
Tuusniemi
Jari Markku Tapio
Vehviläinen 61, Juankoski

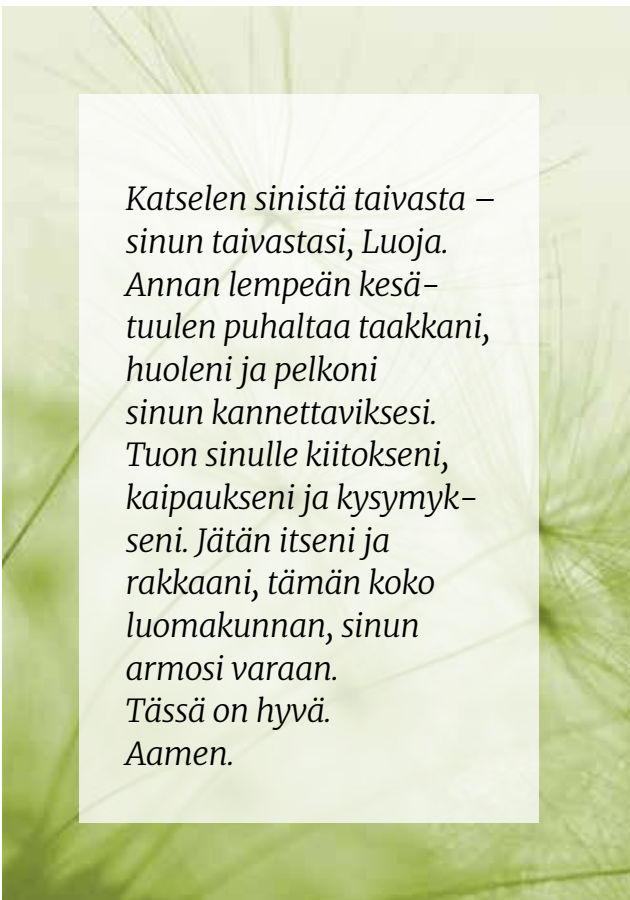
Kallavesi
Aino Irene Hartikainen 94
Liisa Kaarina Korhonen 92,
Maaninka
Jouni Matti-Pekka Kröger 83

Männistö
Ulla-Maija Itkonen 94
Esko Kalevi Pirinen 80
Risto Sakari Miettinen 72
Sirkka Helena Mähönen 67

Puijo
Hilda Eliina Laakkonen 96
Lauri Aukusti Reinikainen 93

Raija Pirkko Ruuskanen 90
Erkki Alpo Matias Tikanoja 87
Meeri Ritva Annikki
Kokkonen 87
Kari Ilmari Siimes 84
Esko Allan Niilonen 83
Irja Kaarina Ronkainen 76

Siilinjärvi
Anna Liisa Väisänen 88
Anja Annikki Heikkinen 87
Eija Riitta Pyykönen 64
Yrjö Miettinen 92
Liisa Helena Ahola 83
Otso Matti Ilmari Tiihonen 37
Harri Kalevi Pekkarinen 56
Anja Terttu Sinikka
Jääskeläinen 78
Anja Kaarina Tuupainen 75

Katselen sinistä taivasta –
sinun taivastasi, Luoja.
Annan lempeän kesä-
tuulen puhaltaa taakkani,
huoleni ja pelkoni
sinun kannettaviksesi.
Tuon sinulle kiitokseni,
kaipaukseni ja kysymyk-
seni. Jätän itseni ja
rakkaani, tämän koko
luomakunnan, sinun
armosi varaan.
Tässä on hyvä.
Aamen.

SANALLISTA

Apostolien päivä

Jeesus nousi vuorelle. Hän käski luokseen ne, jotka hän oli valinnut, ja he lähtivät hänen mukaansa. Nämä kaksitoista Jeesus kutsui olemaan kanssaan lähettääkseen heidät saar-naamaan ja valtuuttaakseen heidät karkottamaan saastaisia henkiä: Simon, jolle hän antoi nimen Pietari, Jaakob Sebedeuksen poika ja tämän veli Johannes, joille hän antoi nimen Boanerges - se merkitsee: ukkosenjylinän pojat - sekä Andreas, Filippus ja Bartolomeus, Matteus, Tuomas ja Jaakob Alfeuksen poika, Taddeus, Simon Kana-neus ja Juudas Iskariot, sama, joka kavalsi hänet. Mark 3:13–19

Valitut ja kutsutut

JEESUS VALITSI, kutsui ja valtuutti. Nuo kaksitoista valittua ja valtuutettua eivät todellakaan olleet mikään dreamteam. Valitut ja kutsutut olivat pikemminkin niitä, joita kukaan terveellä järjellä varustettu ei olisi edes lait-tanut samaan huoneeseen, sillä tulokset olisivat olleet tuhoisia.

JEESUS VALITSI muun muassa äärimmäisen äkki-pi-kaiset Sebedeuksen pojat. Hän valitsi Matteuksen, joka roomalaisen valloittajan laskuun työskentelevänä veron-kantajana jo lähtökohtaisesti oli kaikkien inhokki. Hän kutsui tomissaan hyvin epävakaa ihmisen ja nimitti tämän vieläpä ”kallioksi” (Pietari tarkoittaa kalliota). Hänen valintalistalleen kuului myös kansalliskiihkoisen terroristijärjestön jäsen Simon Kananeus.

JEESUS EI VALINNUT ihmisiä sen perusteella, mitä he olivat. Hän valitsi heidät sen vuoksi, mitä heistä voi-si tulla. Kutsuttujen ensimmäinen tehtävä ei ollut men-nä, vaan olla. Olla Jeesuksen seurassa. Sama pätee tä-näänkin: Jeesus näkee mitä sinusta ja minusta voi tulla. Ja nimenomaan sen, mitä sinusta ja minusta voi tulla Hänen seurassaan. Olemalla Hänen kanssaan. Me saamme olla valittuina ja kutsuttuina olemaan. ●

Malla Lepistö
Puijon seurakunnan vs. pastori

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Vuorikatu 26 A, 4. krs, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO

Henkilökohtaista palvelua mm.
perhe- ja perintöoikeudellisissa asioissa
Perunkirjoitukset, testamentit, edunvalvontavaltuutukset ym.

Aapeli Kauppakatu 28, 2. krs, 70110 Kuopio | puh. 017 265 7777
toimisto@kolari-co.fi | www.kolari-co.fi

**APUA ASIAKIRJOJEN
LAADINTAAN**

Perunkirjoitukset, veroilmoitukset,
edunvalvontavaltuutukset ja testamentit
sekä erilaisten lomakkeiden täyttö.
Kysy tarjous!

Kuopion Invalidit ry.
Savonkatu 16, puh. 0440 378 451
toimisto@kuopioninvalidit.fi

 PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

Leväsentie 21, 70780 Kuopio
Puh. 044 989 4592
pyykkisatama.fi

Hoiva-alan tuotteet Sairexilta

Kotimaisia laatutuotteita yli 30 vuoden kokemuksella.
Hoivatekstiilit, turvatuotteet ja apuvälineet hoiva-alan,
kotihoidon ja kuluttajien tarpeisiin.

Sairex Oy, Hakekatu 4, 70800 KUOPIO
Tehtaanmyymälän aukioloajat:
ma-to 8.00-16.00, pe 8.00-14.00
p. 017-465 2254
Verkkokauppa osoitteessa www.sairex.fi

26.6.–5.8.2024
Tarkempi aikataulu ja nettiradio:
kesaseuraradio.fi

KUOPIO 96,3 MHz

kesäseuraradio

SRK®

TERVETULOA KUUNTELEMAAN!

MLP24

Medialähetyspäivät

Kuopiossa
Kallaveden kirkossa
23.–25.8.2024

Katso ohjelma!

sansa.fi/mlp24

sansa
MEDIALÄHETYS SANANSAATTAJAT

 KUOPION EV. LUT. SEURAKUNNAT KALLAVESI

MEDIALÄHETYS-KUKKO

KIVI PAJA *Kiven Kauneutta Kunnioittaen*
20-vuotta

- Lisänimen kaiverrustyöt
- Hautakivet ja entisöintityöt
- Pronssituotteet, Kivilyhdyt
- Paikallista palvelua

Kivipaja Sari Kämäräinen
Paja/toimisto:
Jääskelänkatu 1, 70780 Kuopio
myynti@kivipajasarik.fi
www.kivipajasarik.fi
puh. 050 575 0004

**HAUTAKIVET
SUORAAN VALMISTAJALTA**

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY
Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniitintie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811
Myös lisänimen kaiverrukset
ja kiven entisöinnit

 Kun aika on...

Messinkiset muistolaatat
myös lemmikeille

paikalliselta yritykseltä
takuutarra@kuopiontakuutarra.fi
Leväsentie 52 C15 70780 KUOPIO

**Mainosmyynti
Sanna Kiiveri-
Haverinen**
050 433 0153
sanna.kiiveri-haverinen@hillagroup.fi

Seuraava julkaisupäivä 28.8.,
varaukset 19.8. mennessä.

hilla
group

**Kodikas juhlapaikka
Rauhalahdessa**

Villa Hallman
Katiskaniementie 3, Kuopio

Hää
Perhejuhlat
Muistotilaisuudet
www.villahallman.fi
Risto Hallman
050 595 1529

**Kirkko
kotonasi.**

virtuaalikirKKko.fi

SIILINJÄRVI

Miten Räsäs-Pekasta tuli Pöljän liänin muaherra

Siilinjärven Viinamäen hautausmaalla on nyt viides kesä, jolloin siellä järjestetään hautausmaakävelyitä.

**Merja Tapio ja
Kari Kolehmainen** teksti
Ulla Kenttä-Kohtala kuva

Pekka ja Salme Räsäsen maanviljelystila Kievari sijaitsi Pöljän kylällä, yhdellä savolaishuumorin syntylähteellä. Kylälaisten terveestä itsetunnosta kertoo kylän nimeäminen Pöljän liäniksi. Seuraa-va tapaus kertoo, kuinka Räsäs-Pekka nimettiin elinikäiseksi Pöljän liänin muaherraksi.

”Meille ehdotettiin, että isossa talossamme vietettäisiin alueen uuden vuoden juhllaisuudet eli vastaanotto kylän välele. Tästähän puolisoni sai sitten lempinimensä eli tittelin Pöljän liänin muaherra”, kertoo Pekan puoliso Salme.

”Neljän vuosikymmenen ajan näitä muaherran uudenvuoden juhllaisuusia vietettiin, vuoteen 2010 saakka. Osallistujia oli sankoin joukoin.”

Tämän tarinan saamme kuulla muiden hautausmaatarinoiden joukossa hautausmaakävelyllä Siilinjärven Viinamäen hautausmaalla. Hautausmaakävelyiden luoja ja niiden ohjaaja on seurakunnan pitkäaikainen nuorisotyönohjaaja ja innokas historian harrastaja **Kari Kolehmainen**.

Koronan aikaansaannos

Hautausmaakävelyt Siilinjärvellä saivat alkunsa koronavuonna 2020 pandemian suljettua seura-

kunnan tilat ja kokoavan toiminnan.

”Kun kesän leiritoimintakin oli tauolla, niin ehdotin päättäjille, että mitäs jos aloitettaisiin Viinamäellä hautausmaakävelyt”, Kolehmainen kertoo.

”Näytettiin vihreää valoa ja kirjoitin nopsasti kevään aikana muutamia kymmeniä kertomuksia Viinamäelle haudatuista pitäjämme edesmenneistä vaikuttajista.”

Hautausmaakävelyt olivatkin menestys, kooten paikalle satoja kiinnostuneita.

Uusi aiheita kumpuaa

Materiaalia tarinoihin Kolehmainen saa alun perin historiaharrastuksensa vuoksi kokoamistaan lehden muistokirjoituksista, historiikeista sekä paikallislehti *Uutis-Jousen*, kunnan ja seurakunnan arkistoista. Ja tietenkin ihmisiltä. Kolehmainen kehuu vuolaasti paikallisia historian harrastajia ja ammattilaisia sekä arkistinhoitajia heiltä saamastaan faktoista ja tuesta.

Uusia tarina-aiheita tulee jatkuvasti kävelykieroksilla ja varsinkin käydyissä keskusteluissa.

”Olen toiminut viisi-toista vuotta sukututkijana. Sieltä varmasti nousee halu, ja suoraan into, löytää tarinoille menneisyydestä viitekehystä ja etsiä tietoja haudatun perhetaustoista jopa vuosisatoja taaksepäin.” ●

LUOTTAMUSHENKILÖ
Riitta Helle
Puijon seurakunta

3 KYSYMYSTÄ

1. Miksi haluat toimia luottamushenkilönä?
2. Mitä arvostat seurakunnassasi?
3. Miten haluaisit kehittää seurakuntasi toimintaa?

Seurakuntalaisten viestinviejänä

1. Seurakunta ja vapaaehtoistyö on tullut tutuksi lapsesta asti, mutta luottamushenkilönä näkee laajemmin seurakunnan toiminnan kokonaisuuden. Luottamushenkilönä voi viedä seurakuntalaisten toiveita, tarpeita ja omia kokemuksia seurakuntaan. Saa myös olla kehittämässä seurakunnan toimintaa, jotta se tavoittaisi ja kutsuisi ihmisiä mukaan.

2. Puijon seurakunnassa on lämmin ja rohkaiseva ilmapiiri. Myös sen toiminta on monipuolista. Ihmisiä kohdataan, kuunnellaan, tarvittaessa autetaan ja jokainen voi kokea olevansa arvokas ja tervetullut juuri sellaisena kuin on. Seura-

kunta haluaa kehittää toimintaa ja etsiä uusia tapoja tavoittaa ihmisiä. Seurakunnan työntekijät ovat helposti lähestyttäviä ja hyvin sitoutuneita tehtäviinsä.

2. On tärkeää, että sano- ma rakastavasta Jumalas- ta tavoittaisi ja synnyttäisi uskon ja toivon tulevaisuu- teen. Olisi hyvä, että seu- rakunnassa voisi kokea hoitavaa yhteyttä ja osal- lisuutta sekä saisi kasvaa kristittyinä. Erilaiset pien- ryhmät, seurakuntalais- ten lahjat ja taidot vapaa- ehtoistyössä sekä ulospäin suuntautuva, ihmisiä koh- taava toiminta elävöittävät seurakuntaa. ●

KESÄRISTIKON RATKAISU

Ristikon löydät sivulta 11.

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti
111. vuosikerta
(aiemmin julkaistiin nimellä Siunausta koteihin)

Seuraava numero 28.8.2024
www.kirkkojakoti.fi

Julkaisija Kuopion ev.lut. seurakunnat
Viestintäpäällikkö, päätoimittaja Minna Siikaniva, puh. 040 4848 273, minna.siikaniva@evl.fi
Toimitus kirkkojakoti@evl.fi
Taitto Tuija Hyttinen
Ilmoitukset Sanna Kiiveri-Haverinen puh. 050 433 0153 sanna.kiiveri-haverinen@hillagroup.fi
Paino Sanoma Manu Oy
Jakelu Suomen Suoramainonta Oy
Painos 73 000 kpl
ISSN 2954-1964

Mitä tehdä jos lehti ei tule?

Jakelupalaute puhelimitse
029 001 0042
maanantaisin ja torstaisin klo 9–16.

Jakelupalaute verkossa
jakelupalaute.fi

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

Hautaustoimisto Parviainen Oy

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 040 505 6287
hautaustoimisto@nurro.fi www.nurro.fi

Olemme apunasi surun hetkellä.
Hienotunteisesti. Kokonaisvaltaisesti.
Asiantuntevasti.

HAUTAUSTOIMISTO Länsivuori

Savonkatu 25, Kuopio
Puh. 017 261 6531, 040 512 1035
www.lansivuori.fi

WWW.palvelutalolepola.fi

Palvelutaloon jonottamatta

Turvallinen koti ja kaikki tarvittavat palvelut
A-talossa vapautumassa kaksioita
Vapaana ryhmäkotiasuntoja, joissa hoitaja paikalla
kellon ympäri.
Muuttamaan pääsee heti
Meille käy palvelusetelit

puh. 044 270 9200 tai 044 270 9201
Taivaanpankontie 2, 70200 Kuopio

Palvelutalo
Lepola

Alina auttaa arjessasi

Monipuoliset palvelut kotiisi

- Hoiva- ja kotisairaanhoidopalvelut
- Kotityöpalvelut
- Lapsiperheiden kotipalvelut
- Hoitotarvikkeet

Tilaa maksuton kartoituskäynti!

Alina Kuopio, keskusta ja Puijonlaakso
Puh. 044 355 5451

kuopio.keskusta@alinahoivatiimi.fi
kuopio.puijonlaakso@alinahoivatiimi.fi

Alina
Kotona paras

www.alinahoivatiimi.fi

norlandia

Nuoruudessaan Ismo Apell oli paljon mukana seurakunnan toiminnassa. ”Pienellä kylällä se oli parasta, mitä nuorille oli tarjolla.”

Pysähdyksiä ja suuria tunteita

Ismo Apell on syvällisiä ajatteleva huumorimies, jolla on sydän paikallaan.

Heli Haring teksti
Tuija Hyttinen kuva

Rauhalahden kesäteatteri on näillä hetkillä avaamassa näytöskauttaan. Ohjaaja, näyttelijä ja yrittäjä **Ismo Apellille** tämä on tiennyt hektisiä viikkoja ja työtä aamuyön tunteja myöten. ”Kesällä meillä on **Katri**-vaimon kanssa pyöritettävänä kaksi teatteria, Wuoksi-laiva, lapset ja muu perhe. Sit-ten täytyy vielä jossain välissä muistaa ruokkia kissa ja ajaa nurmikko”, velmui-lee huumorimiehenä tunnettu Apell. ”Aina kesän lopussa päätän, että seuraavana vuonna en tähän ryhdy. Mutta niin se vaan on aivoissa met-ka systeemi, että talven aikana kaikki unohtuu ja kesäteatterikuviot alkavat taas kutkutella mieltä.”

Pakollisia pysähdyksiä
Apell kertoo, että joitakin vuosia sit-ten mopo meinasi tosissaan karata käsistä työnteon suhteen. ”Teatteriin liittyviä suunnitelmia oli vireillä eri puolille Suomea ja siihen päälle muitakin töitä. Vähän hirvitti, mutta piti vain ajatella, että jotenkin kaikki saadaan järjestymään.” Sitten iski korona – Apellin mu-kaan onneksi.

”Koronahan teki paljon hallaa kult-tuorialalla, kun työt loppuivat lähes täysin. Minulle se oli kuitenkin myös terveellinen pysähdys. Pidin ensim-mäisen kunnon loman 24 vuoteen ja huomasi, että on muutakin elämää kuin työ. Vietin paljon aikaa perheen kanssa ja tapasin sukulaisia. Ilman koronaa olisin vetänyt itseni aivan piippuun.”

Vähintään yhtä merkittävän pysäh-dyksen Apell koki vuonna 2017, kun hän päätyi kahdesti elvytettäväksi. ”Vatsaani pesiytynyt helikobaktee-ri oli tehnyt tuhojaan ja aiheuttanut minulle sisäisen verenvuodon. Se lo-pulta tainnutti miehen elottomaksi.” ”Toisella elvytyskerralla heräsin te-ho-osastolla siihen, kun hoitaja takoi rintakehäni niin, että minulta murtui kylkiluita. Kun avasin silmäni, kuulin hänen huudahtavan: no nyt virkosi!” Apell herkiytyy muistellessaan ti-lannetta. ”Vanhin tyttäreni joutui näkemään elvytystilanteen ja se oli hänelle kova paikka.”

”
Rukoilen omalla tavallani paljon.

Mustanaamion malliin
Dramaattisten tilanteiden myötä jo-kin Apellin ajattelumaailmassa ja tun-ne-elämässä muuttui merkittävästi. ”Päätin, etten enää niin sanotusti tuhlaa omaa aikaani. Luovuin kaikes-ta ylimääräisestä, kuten harrastuk-sista ja kunnallispolitiikasta. Vapaa-ajalla halusin omistautua ennen kaikkea perheelle.” Perhe on nykyin mukana Apellin kesäteatterikuvioissa, joten yhteinen

aika ei ole kortilla edes vuoden kiirei-simpänä työsesonkina. Elävien kirjoihin palattuaan Apell huomasi, että hänestä oli tullut tun-teiden suhteen suorasanaisempi. ”Minusta sukeutui vähän niin kuin Fantom, Mustanaamio, joka on hy-ville hyvä ja pahoille paha. En jak-sa enää vain kiltisti miellyttää mui-ta, vaan nykyään sanon herkästi, jos huomaa vääryksiä tai epäoikeu-denmukaisuutta. Mutta yhtä her-kässä ovat myös rakkaudentunnus-tukset ja kehut, niitä ei voi koskaan viljellä liikaa.” ”En tiedä, välillä tämä muutos ih-metyttää itseänikin. Ehkä siinä kan-veesissa joku emotionaalinen keskus aivoissa naksautti uuteen asentoon”, Apell pohtii.

Kirjeenvaihtoa piispan kanssa
Apell kertoo, että hänellä on äärim-mäisen vahva jumalasuhte. ”Rukoilen omalla tavallani paljon. Minulle rukousta on esimerkiksi syvä-linen pohdinta metsässä kävellessä.” Jumalasuhdetta ei horjuta edes se, että Apellin suhde kirkkoon on hieman mutkikas ja hän päätyi vuosia sitten eroamaan sen jäsenyydestä. ”Suivaannuin, kun pappi kieltäytyi kastamasta **Eeli**-poikaani lapsuus-kotini läheisellä metsälaavulla Kiu-ruvedellä. Asuimme siihen aikaan Helsingissä ja moinen pyyntö oli kuulemma hesalaista snobailua.” Tapauksesta sukeutui antoisa kirjeenvaihto silloisen piispan **Wille Riekkisen** ja Apellin välille. ”Riekkinen pahoitteli, ettei voi asialle mitään. Hän kuitenkin lupasi rukoilla ristiäisten hetkellä ja siuna-

ta mielessään kastelapsen tulevaa taivalta. Olin vaikuttunut siitä, että piispa antoi aikaansa tavallisen seu-rakuntalaisen asialle ja vieläpä niin suurella lämmöllä.” Apell ei kuitenkaan pidä täysin pois suljettuna sitä, etteikö hän voisi vielä palata kirkon jäseneksi. ”Ehkä se ei ole kiireellisyyslista-ni ykkösenä, mutta täysin mahdolis-ta kyllä. Arvomaailma muuttuu ajan myötä ja myös kirkon on muututtava. Mielestäni kirkko on viime vuosi-na viisastunut.”

Hyvä kiertämään
Apell on omaksunut jo lapsuudessa asenteen, että hyvän tekeminen toi-sille on tärkeää. ”Äiti erityisesti painotti tätä. Kun teet hyvää, saat itsekin siitä paljon. Jokainen voi auttaa omalla taval-la, se ei vaadi rahallista panos-tusta. Voi vaikka käydä kahvittele-massa yksinäisen naapurin kanssa.” ”Olen itsekin saanut monenlaista apua heikkoina hetkinä. Kiitollisuu-della ajattelen esimerkiksi lapsuu-denystäviäni, jotka ovat aikoinaan antaneet vähästään minulle paljon.” Apell on jo useampana vuonna antanut osan kesäteattereiden tuo-tosta hyväntekeväisyyteen. ”Kun rahaa on kertynyt sen ver-ran, että saadaan palkat ja muut kulut maksettua, niin loppuesityk-sistä menee yleensä euro per kat-soja hyväntekeväisyyteen.” ”Kohde mietitään etukäteen, mutta usein se on suuntautunut nuorten mielenterveyden tukemi-seen.” ●